

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Izšel leta 1891.

Izšla vsak dan razen nedelj, ponedeljnov in dnevoev po praznikih.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Na leto leta	15.00	For one year	\$5.00
Na pol leta	8.50	For half a year	2.50
Na leto leta	1.50	Chicago, Canada and Europe	6.00
Na pol leta	3.00	For half a year	3.00

POZOR:—Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kodaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPIS: Vrednega pomena na hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke popoldne.—Na dopise brez podpisa se ne osira.—Rokopisov uredništvo ne vrata.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

O političnem umoru v Pragi.

Čudne stvari se slišijo izza kulis nekaterih diplomatskih krogov o umoru Cene Bega, albanskega poslanika v Pragi, ki je bil ustreljen te dni. Brezdvomno je to politični umor. Izvršil ga je neki albanski dijak, ki je študiral že več let v Rimu. Vse govori, zlasti v Pragi in na Dunaju, kakor tudi vseh drugih glavnih mestih osrednje in južne Evrope, da je bil ta dijak najet v Rimu, da izvrši ta politični umor.

Znano je, da je bil Cene Beg edini albanski diplomat in državnik, ki je bil Jugoslaviji naklonjen in se je zavzemal vedno za prijateljsko zbliznanje s sosedi Jugoslavnimi. Njega ni mogel ukloniti rimski vpliv oholega fašizma, kajti predobro je vedel, da albanski nacionalisti, ki so se udinjali Rimu, naravnost Albanijo zaslužujejo in jo izdajajo gospodarski eksploataciji istega. Zato so ga v Rimu zasovražili.

Zelo sumljivo je, da je njegov morilec prišel iz Rima. Že to pokazuje vso stvar v jasni luči, odkod prihaja terorizem proti vsemu in vsakemu, ki ima kake simpatije za Jugoslavnine. Očividno je, da niti tega političnega umora vodijo v Rim.

Ta slučaj na novo pokazuje, kako sovražniki Jugoslavije neprestano iščejo priložnosti ter iste sami ustvarjajo, samo da bi dobili priložnost planiti na mlado razvijajočo Jugoslavijo. Politični umori ustvarjajo najbolj izživajoče priložnosti za vojne. Zadnja svetovna vojna je izbruhnila vsled v naprej začetnega političnega umora v Sarajevu. Taki momenti najbolj razburijo narode. Zato je dokaj verjetno, da je bil ta umor aranžiran v ta namen.

Zavarovanje brezposelnih v Angliji.

Angleška vlada je predložila parlamentu načrt novega zakona o zavarovanju brezposelnih. Temeljni principi sistema ostanejo neizpremenjeni. Prilagoditve zavarovanje se izvede na ta način, da bo plačal tretjino prispevkov delodajalec, tretjino delojemalec, tretjino pa država. Neizpremenjena ostane tudi višina prispevkov, ki znašajo za delodajalca 8, za delojemalca 7, za državo pa 6 pennyjev za vsakega moškega delavca na teden. Za ženske znašajo prispevki 7, 6, 4, 30 pennyje, za moške mladoletne delavce do 18. leta 4, 3½ in 3 pennyje, za ženske mladoletne delavke 3½, 3 in 2¼ pennyja. Nova je samo določba, s katero se uvaja starostna skupino od 18. do 21. leta, pri kateri znašajo prispevki 7, 6 in 5¼ pennyja, za ženske 6, 5 in 3¾ pennyja.

Tedenske podpore so znižane: za moške znašajo 17 preje 18) šilingov, za ženske 15 (15). Doklada za odrasle upreskrbljene otroke pod 14 leti 2, za moške med 18 in 21 leti 10 (deset), za ženske iste starosti 8 (15), za mladoletne moške 6 (7), za mladoletne ženske 5 (6).

To znižanje podpor je sprejeto na podlagi soglasnega predloga blanesburškega komiteja, čegar poročilo je bilo objavljeno meseca februarja letošnjega leta. Zastopniki delavcev v anketi pa niso vztrajali na poročilu manjšin, ki bi se bilo izreklo zoper to znižanje, samo zato, da so dosegli z vprašanjem prispevkov kompromis. Vladni načrt ta kompromis zoper vse pričakovanje ignorira. V blanesburškem poročilu je bil predlagan enak prispevek 5 pennyjev za vse tri stranke. Razen tega bi bila morala vsaka stranka plačati še po 1 penny, dokler ne bi bil plačan ostanek dolga, ki ga je najel zavarovalni fond med krizo pri državi. Kot "normalna" je bila pri tem sponirana povprečna brezposelnost 6% delavcev tekom 5letne gospodarske periode. Pri tem bi bilo računati z

okoli 700,000 brezposelnimi, dočim presega število brezposelnih še vedno en milijon, to je kakih 9%. Gre torej samo zato, kako se presoja nadaljni razvoj gospodarstva in brezposelnosti. Načrt stoji mogoče samo iz finančnih virov na pesimističnem stališču. Njegova namera je očividno ta, da bi se reguliralo zavarovanje šele po par letih "normalno". Skoraj v vseh drugih ozirih ustreza načrtu proročilom. Trenutno naj bi imel brezposelni po 6 tednov trajajočem vplačevanju prispevkov do 1 teden trajajočo pravico prejemanja podpore. Maksimalno bi prejemal podporo 26 tednov, ker je ta omejitev dobe prejemanja podpor vsled podpiranja krize praktično brez efekta. Po načrtu naj bi užival vsak, kdor je vplačal tekom 2 let najmanj 30 prispevkov, največ 18 mesecev podporo.

CERKVENI BAZAR V DENVERJU.

Naznanja se vsem Slovencem in Hrvatom v Denverju in okolici, da bomo imeli cerkveni bazar, kateri se bo začel 20. novembra in bo trajal pet večerov, to je: 20., 22., 24., 26. in 27. Vse Slovence in Hrvatce tem potom prosim, da se udeležijo bazaruja, ker bo zelo zanimiv in ne bo nobenemu žal za par centov, s katerimi bo imel priliko dobiti stvari, ki so vredne od \$5.00 do \$15.00. Na bazarju čaka srečnega človeka lepa skrinja, ki je vredna \$30.00, z vsem kar je notri pa \$50.00. To leto bomo imeli veliko novih stvari na bazarju. Preveč bi vzelo prostora, če bi hotel vse naštevati. Pridite torej na omenjene večere, boste se sami prepričali. Bazar se začne v nedeljo, 20. novembra ob 2. uri popoldne. Ob delavnih se pa bo začel vsak večer ob 6. uri. Vstopnina za vse pet večerov stane 50c, ali za vsak večer po 10c. Vsak večer ob pol 11. bomo imeli petin ali malo igre in komične predstave. Slišali boste dobrega muzikanta in videli najboljšo pesalca, kar ste jih še doslej videli. Torej vsak večer bomo imeli pol ure dobre zabave, ki bo sama vredna kar boste plačali za vstopnino. Koliko pa bo drugih stvari, ki bodo vredne, da se jih ogleda, pa tudi lahko dobi za mal denar. S tem pa boste pomagali svoji cerkvi, na kateri imamo še nekoliko dolga. Ker niso razmere najboljše, da bi lahko veliko denarja dali za cerkev, pa vsaj na ta način pomagajte, da se bo nekoliko dolga odplačala.

Nadalje opozarjam rojake v Denverju in okolici, ki pridejo na bazar, da bo vsak dobil program, na katerem so oglašili naših trgovcev. Prosil bi, da bi rojaki podpirali tiste trgovce. Oni pomagajo nam z oglašitvijo, zato zaslužijo, da jih tudi mi podpiramo. Oni nam pomagajo z darovi, torej ne pozabiti tega. Dolžnost naša je, da jih podpiramo in od njih kupujemo, ne pa od drugih, ki nam nič ne pomagajo. Torej slednjim vas prosim, da pridete dne 20. novembra ob 2. uri popoldan, ko se začne bazar, in potem vsak večer, ko

bo bazar odprt. Videli boste, da vam ne bo žal.

Pozdravljam rojake širom Amerike, posebno pa one v Denverju in okolici.

George Pavlakovich, tajnik cerkve Kr. sv. R. V.

KAKO SE GODI PREMORGARJEM STAVKARJEM?

South Fork, Pa.

Čakam in čakam, da se bo oglašil kdo drugi izmed naših stavkarjev iz zapadne Pennsylvanije, pa je vse tiho in moje čakanje zastoj. Naj torej zopet jaz poročam nekoliko, kako se nam godi.

Jaz sem na stavki že od prvega aprila. Od tega časa sem delal samo nekaj nad tri tedne pri popravljivanju ceste in par dni pri nekemu farmarju poleti. Druga dela ne morem dobiti, dasi sem že iskal za njim. Človek bi se rad preselil kam drugam, pa kam naj grem s praznim žepom. V takem položaju se nahaja na stotine premoških družin v zapadni Pennsylvaniji. Ker so nekatere družbe začele celo sodnijsko izganjati stavkarje iz kompanijskih hiš, se čuje, da je unija začela graditi barake za premoške družine, kjer bodo stanovali. Taka je torej naša usoda. Trgovci po enih krajih so morali zapreti vrata. Dajali so dokler so mogli, pa ker so bili nekateri sami šele začeti in niso imeli denarja zalagati, so se umaknili iz svojih trgovin. Meni se res čudno zdi, da naša vlada vse to mirno trpi. Za Kitajce, za Armence in bogve kake narode vse se zanima, pošilja tja svoje pomožne komisije itd. Za lastne delavce reveže pa nima očesa. Kako dolgo še se bo smelo delavce trpinčiti na ta način? — Kdo je kriv, da postaja delovno ljudstvo v Ameriki nezadovoljno? Nato naj bi dali merodajni ljudje si odgovor in našli bi vzrok v samemu sebi. Je li to pravica, da smejo premoški baronje dovažati črnce iz juga, jim dajati delo in jih dobro plačevati, samo zato, da bi strli one, katere so 1. aprila izprli iz svojih majn, da bi se jim ti ponižali, da bi šli hlapčevsko nazaj na suženjsko delo? Majnarji, ki so živeli v teh krajih po 30 in več

let, ki so to zemljo močili s svojimi krvavimi sragami pri težkem delu za premoške družbe, se zdaj izganjajo kakor kaki nezaželjeni, kakor kaki izmečki človeške družbe. Je to prav? In oblast pri tem še celo sodeluje z onimi, ki uganjajo tak socialen terorizem nad ubogimi delavci. Pravica, kje si!

Take so torej razmere. Zima že pritiska, sredstev nimamo nobenih. Otrok nimamo oblič s kom. Premoške družbe pa zdaj jih nalašč pritiskajo, češ, zdaj jih bomo klonili k tlom, da bodo sprejeli naše pasje pogoje. Obeta se nam pomoč od unije, ali kedaj bo prišla in v koliki meri, je vprašanje. Zahvaljujem se vam, da mi lista niste še ustavili, dolgujem že tri mesece, ali zdaj ne morem poravnati. Kakor hitro mi bo mogoče pa bom, ker list se mi nadvse dopade. Prosim, pošiljajte mi ga naprej. Pozdravljam vse čitatelje tega lista in obenem prosim, da naj še kdo drugi kaj oglašil izmed naših stavkarjev in pove, kako se jim godi kaj v drugih krajih.

Stavkar.

WE ARE "SLOVENIANS" AND NOT "AUSTRIANS".

La Salle, Ill.

Cenjeno uredništvo:— Prosim objavite tele vrstice, morda bodo dosegle kar želim.

V tujakih "The Daily Post Tribune" z dne 2. novembra t. l. čitam, da bo govoril v dvorani Slovenskega doma neki "Sadnick", malo pozneje najdem, da je to neki Leo Sadnick "prominent in local Austrian circles, who will speak in Austrian".

Poročevalec Tribune ga je polomil na celi črti. Popačil je ime, ker pravilno bi moralo biti Zevnik, s katerega je poročevalec po pomoti ali kakor že, naredil "Sadnicka". In pa ta "Austrians", kako vedno kroži med tujakšnimi Amerikanci. Vprašati: poznaš tega in tega Slovenca? pa je že odgovor: "O yes, I know that Austrian". In vendar kolikokrat smo že pojasnjevali, da smo Slovenci. Ali nas nečjejo razumeti, ali so tako trdih buč, da jim beseda "Slovenian" ne ostane v spominu?

Veliko so krivi temu tudi naši mladi. Še ne dolgo sem slišal drugače fejest in uglednega slovenskega mladeniča, ko ga je nekdo vprašal: Say, who is this fellow? Odgovor je bil: "He is Austrian too". Čas je, da si enkrat stariši za vselej zapomnimo, da smo Slovenci in to sapno Slovenci. Kot take se predstavljamo in taki bodimo. Ne izdajajmo se za Avstrijce, ker Avstrijci nismo po narodu nikdar bili, četudi smo bili po državi. Slovenci smo in Slovenci bodimo. Naj izgine enkrat neprijetna beseda "Austrians" iz naše srede. Poučimo o tem našo mladino, da se bo predstavljala Amerikancem kot Slovenci. Ker imamo v naši sredi več izobraženih naših mladih, bi bilo zelo

na mestu, da bi kdo priobčil primeren članek v Tribuni, kjer naj bi se povedalo tukajšni ameriški javnosti, da smo Slovenci in ne Avstrijci. Zlasti pa naj se enkrat za vselej pouči uredniški štab tukajšnega lokalnega lista, naj takih kolozov ne strelja več. Saj se jim je že večkrat povedalo, kdo in kaj smo. Opazovalec.

TO IN ONO IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA.

Ely, Minn.

Doli preko kanadskih step je začela prihajati te dni ta mrzla. Precej hudo je že potegnulo. In ta val je dosegel, kakor sem videl iz angleških listov, še vas v Chicagi. Je pač tisti čas tukaj, ko se gorkota umakne zimi. Zadnjič sva se s prijateljem peljala na Tower. Celotno pot so odmevali strelji iz gozda, znamenje, da se je pričela lovska sezona in da so lovci napovedali ofenzivo razni divjačin.

Sicer je država omejila razno divjačino in se jo sme streljati le ob zato določenih dobah, drugače pa je streljanje takih divjačin kaznivno dejanje. Država je to morala storiti, sicer bi jih lovci iztrebili kmalu vse. Zlasti Italijani so strastni lovci, ti menda tudi od miske naprej vse ubijajo in postrele, kar jim pride pred oči. Tudi Minnesota, dasi je domovina raznovrstnih divjačin, je začela pešati zlasti na raznih pticah, ker so jih lovci preveč trebili. Letos so državni gozdarji, ki čuvajo, da se lovske postavne izpolnjujejo, pomnoženi in imajo strog nalog paziti na to, da se zlasti ptiči ščitijo ob prepovedanih časih.

Poročila sta se v slovenski cerkvi sv. Antona dobroznana mladenič in mladenka, ženin Mr. Michael Klobučar z nevesto Miss Mary Puel. Ženin je ugleden fant, ki je zaposlen pri Zenith Mine. Nevesta pa je bila v službi pri Grahek Brothers. Priči sta bila Mr. Tony Grahek in Miss Rose Puel, nevestina sestra. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu!

Na Gilbertu so pokopali te dni Lawrence Biondiča, 48 let starega. Umril je radi raka. Pokopan je bil iz slovenske cerkve. Pogrebne obrede je opravil veleč. g. monsignor Bilban. Sorodnikom sožalje in pokojniku mir in pokoj!

Na Chisholmu je izvršil samomor rojak John Ambrožič, 54 let star. Vzrok obupa je bila baje brezposelnost in pomanjkanje. Bil je dve leti brez dela in v takem stanju je obupal in se obesil. Otrake je poslal v vas k sosedi, sam medtem pa izvršil samomor.

Stari Elyčan.

— Šanghaj, Kitajsko. — V Bias zalivu se še vedno drži velika banda morskih roparjev. Nova kantonska vlada je poslala tja svoje čete, ki imajo nalogo očistiti okolico banditov.

Kaj je priznal? — V lawndalski Mekki, kjer vse brezvestno čeka in laže, nimajo navade za slučaj, da pride do kake pomote, isto popraviti v korist svojega načelnega nasprotnika. Tako pravični lawndalski abderiti pač ne znajo biti. In vendar ni to nič več kot pravično, da se pomoto prizna, ako se pomoto naredi. Seveda, če bi lawndalski abderiti to delali, bi potem vsaka naslednja številka Zafrcnikove flike ne prinesla drugega, kakor same popravke laži in pomot. Zakaj ni jo skoro vrstice, da ne rečemo besede, ki bi ne bila lažnjiva v sleherni Zafrcnikovi fliki.

Jerič je priznal pomoto, da je pomotoma navedel glede prvega predsednika, da ga ni več med živimi. Samo to je priznal, pa nič drugega in priznal jo je zato, ker noče in nima namena niti najbolj zagrizenemu načelnemu nasprotniku predbacivati ničesar, kar bi ne bilo res. Vse drugo pa ostane, kakor je zapisal. Odgovarjanje trapastega abderita (to je človek, ki se ima za posebno umnega, ki pa v resnici ni) Moleka, ni v svojih numeriranih točkah podrlo niti ene same besede Jeričevih trditiv. Pravim, prav nobene! Kako pa je pobijal moje trditve? Takole: 1. Jerič piše to in to. To je laž. 2. Jerič trdi to pa to. To je laž. — Tako lahko, oprostite, vsaka b... numerirana razne trditve in iste proglasa za laži. Ali je pa s takimi trditvami kaj dokazanega?! — Kdor takemu numeriranju in dokazovanju laži veruje, tak mora biti na posebno umaro udarjen in spada med stoprocentne potegnece voditeljev slovenskih socialistov v Ameriki.

Včasih sem mislil, da imam v polemikah opraviti vsaj nekoliko z dostojnimi ljudmi, ko sem polemiziral z vami. Zdaj vidim, da sem se še v tistem malem spoštovanju do vas v tem oziru motil. Zdaj vidim in sem prepričan, da imam opravka s popolnoma degeneriranimi brezvestnimi brezverskimi pisuni, kadar polemiziram z vami.

Jaz prav resno pomilujem one, ki prebavljajo vašo časnikarsko hrano. Dan za dnem vedno ista repa in fižol... Ubog ljudje, kako jih mora zavijati. Prav resno se mi smilijo. No, nekaj izmed teh je že izpregledalo ravno po moji zaslugi. To samo v Chicagi, koliko po drugih naselbinah, ne vem, pa tudi tam ni brez uspeha. Vi to čutite, zato vpijete, zato lažete, zato zavijate in počenjate vse mogoče stvari. Toda vse nič ne pomaga, ljudje pač vidijo, kje tabori resničnega očistiti okolico banditov.

Uho ima umetno zavito, da je bilo skoraj nemogoče ponarediti. — Ključavnica je imela tri debele zaklepe. Ko se je zaklenila, zaklenili so se vsi trije zaklepi naenkrat. Toda odkleniti je pa mogel samo oni, ki je poznal skrivnost ključavnice. Kdor je ni poznal, je lahko vrtil ključ, kolikor je hotel, pa ni mogel odkleniti. Vendar, ako bi vendar kdo slučajno zadel pravo, pa ni mogel odkleniti vseh treh, temveč samo eno. Vsaka namreč se je morala odkleniti posebej. Skrivnost je pa obstala v tem, kako je kdo ključ znal rabiti. Posebni "combination" je bil za vsak zaklep posebej. Seveda, kdor je vedel za skrivnost, je takoj vse tri odprl. Zgodovinarji so preiskali celo jamo. Ti so pa našli, da je bila ta klet z vsemi podzemskimi rovi izkopana že gotovo dolgo pred l. 1553. Tu so se zbirali člani aristokratskih organizacij "Rose Croix" in "Templce". En rov je šel baje celo prav pod kraljevo palačo.

* PODLISTEK *

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.: MOJI SPOMINI.

Druga klet je razdeljena v dva dela. Mrtvaške glave po zidu, vrezane v kamen, in jakobinska znamenja so pričala, kaj se je tukaj vršilo. Prvi prostor je bila sodnijska dvorana.

Lastnik je pustil vse, kakor je našel. V enem kotu je tudi kos debelega stebela, ki je služil "sodniku" za sodnijski sedež. — Pred njim je drugo višje tnalno, "sodnijska miza". Na vsaki strani stojita dva tnalna, sedeža "sodnikovih" tovarišev. Ob steni so navadne lesene nerodne klopi.

Tu sem so pripeljali "obsojenec" in jih "sodili" in seveda vsikdar tudi obsodili.

Prav nad sodnikovo glavo je čevljev široka odprtina, ki vodi prav na cesto. Na cesti so naredili železno mrežo, kakor bi bila to odprtina za kanal, da se je otekala voda s ceste. V resnici je bila pa to opazovalnica. Tu je stala uporniška straža, ki je stražila vhod. Ako bi bila nevarnost pred policijo, dal je stražnik na cesti znamenje in vsi v kleti so lahko zbežali po skrivnih hodnikih in se rešili. Tu so ti stražniki tudi sporočali voditeljem revolucije, kaj se v mestu godi.

Tu so našli tudi posebno tablo, kjer so podpisani vsi glavni voditelji francoske revolucije. Tu je podpisan kruti Danton, Marat, Couthon, Saint-Just, Monge in pred vsemi Robespierre. Drugi del te "kleti" je morišče, kjer so "obsojene" žrtve morili. V levem kotu je tri čevlje širok okrogel rov, ki je v zvezi z reko Seno. Nekako dvajset čevljev globoko se vidi voda. Ko so umorili žrtve, vrgli so jo v ta kanal, da so tako zakrili svoje

umore. Počasi je truplo po kanalu splavalo v reko, ki je je odnesla dalje. Če so tudi truplo našli, ni bilo mogoče izslediti, odkod je prišlo, kje je bil dotičnik umorjen. Ker gotovo niso vsako žrtev takoj umorili, imeli so jih uklenjene tu notri, kar pričajo močne železne verige, vzdane v kani nit zid.

Strah me je preletaval, ko sem hodil po teh prostorih. Spomnil sem se, kar smo se učili v zgodovini o strahotah in grozotah te strašne francoske revolucije. V duhu sem videl žrtve, morda popolnoma nedolžne ljudi, ki so morali tako nesrečno končati svoje življenje, da so s svoj nedolžno krvjo plačali "liberte" — svobodo narodu. Koliko je tukaj poginilo strašne smrti ubogih duhovnikov in redovnikov, ki so učili ljudi ljubezni, ki so učili kraje pravičnosti, pa so radi tega morali preiti svojo kri. Mislim sam samega sebe na tem mestu. Kako strašno bi bilo, ako bi sedaj ne bil le obiskovalec tega brloga, temveč bi kot re-

dovalnik bil "obsojen". Spomnil sem se leta 1919, ko so chicaški slovenski socialisti napovedovali revolucijo v Chicagi in so mi žugali, da ni daleč več čas, ko bom tudi jaz stal kot "sovražnik" (?) delavstva pred sodiščem in morda visel na bližnji ulični svetilki. Seveda so malo prezgodaj napovedovali to rdečo zmagalo v Chicagi, kajti nekoliko mesecev po tem je tudi nekaj slovenskih rudičih voditeljev ptulo na "rudečiči" ladiji proti Rusiji, kamor je izgnala Amerika vse te "revolucionarje". Vendar pa se to še vse lahko zgodi. Če se nam ni sedaj, zna se pa drugim. Duh upora še tli. Jakobinizem, če tudi pod drugim imenom, ima še vedno svoje privržence. In kakor vselej bodo tisti, ki so najmanj krivi nezdravih razmer, to so duhovniki, prvi, ki bodo padli kot žrtve za "svobodo". Lastnik nam je tudi pokazal ključavnico, s katero so zapirali te prostore. Ta je skoraj kvadratni čevljev široka, kovana iz močnega železa. Ključ je gotovo osem

palcev dolg. Uho ima umetno zavito, da je bilo skoraj nemogoče ponarediti. — Ključavnica je imela tri debele zaklepe. Ko se je zaklenila, zaklenili so se vsi trije zaklepi naenkrat. Toda odkleniti je pa mogel samo oni, ki je poznal skrivnost ključavnice. Kdor je ni poznal, je lahko vrtil ključ, kolikor je hotel, pa ni mogel odkleniti. Vendar, ako bi vendar kdo slučajno zadel pravo, pa ni mogel odkleniti vseh treh, temveč samo eno. Vsaka namreč se je morala odkleniti posebej. Skrivnost je pa obstala v tem, kako je kdo ključ znal rabiti. Posebni "combination" je bil za vsak zaklep posebej. Seveda, kdor je vedel za skrivnost, je takoj vse tri odprl. Zgodovinarji so preiskali celo jamo. Ti so pa našli, da je bila ta klet z vsemi podzemskimi rovi izkopana že gotovo dolgo pred l. 1553. Tu so se zbirali člani aristokratskih organizacij "Rose Croix" in "Templce". En rov je šel baje celo prav pod kraljevo palačo.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind av., Pueblo, Volo. Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo. Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo. Blagajnik: Michael P. Horvat, 4901 Washington Str., Denver, Colo. Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik (začasni): Matt J. Kochevar, Attorney at Law, 318 Central Block, Pueblo, Colo.

1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo. 2. nadzornica: Mary Grum, 5117 Emerson St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah. 1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st Str., Cleveland, O. 2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec," 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse prijete pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnice, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovonom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmorni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem članov. Glede ustanovitve novih društev pošljite glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC! PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

DRUŠTVENE VESTI IN NAZNANILA.

NAZNANILO IN VABILO.

Pueblo, Colo.

Društvo Slovan št. 3 ZSZ. v Pueblo, Colo., je na svoji zadnji seji dne 23. oktobra sklenilo, da se priredi plesna veselica v soboto večer, dne 19. nov. ob 8. uri. Vsi člani in članice se morajo veselice udeležiti; kateri ne pride, bo moral plačati 50c v društveno blagajno. Na veselici bodo trije najbolj srečni dobili vsak po enega purana, tako, da jim ga ne bo treba kupiti za Zahvalni dan. Torej pridite vsi, ker ako vas ne bo, ne boste dobili purana, ker sreča se bo ozirala le na vstupnice (Admission tickets). — Nadalje se tudi opozarja vse člane, da se prav gotovo

udeležijo prihodnje seje, katera bo četrto nedeljo, dne 27. novembra ob 9. uri dopoldne. Na seji se bo volil nov odbor za leto 1928 in še precej drugih važnih stvari in na dnevnem redu. Nadalje se opozarja vse tiste člane in članice, kateri niso prišli na veselico, ker se bomo ravnali po pravilih in take člane suspendirali, ker društvo ne more zalagati asesmenta za člane po več mesecev. K sklepu vabimo vse rojake in rojakinje v Pueblo, Colo., na plesno veselico 19. novembra zvečer v sv. Jožefa dvorani na Grovu.

John Merhar, predsednik, John Crist, tajnik, Anton Kochevar, zapis.

Raznoterosti.

ZEDINJENE DRŽAVE BODO IMELE DOVOLJ SLADKORJA DOMA.

Zedinjene države potrosijo letno okrog 232 milijonov dolarjev za sladkor v drugih državah. Sedaj so pa prišli na to, da ga lahko sami producirajo iz artiokol, to je užitna rastlina, ki pa je 1.73 odstotkov bolj sladka, kakor pa je sladkorna pesa. Ima tudi to prednost, da se dobi iz nje seme, katero se mora od pese naročati iz Evrope. S pomočjo omejenih rastline, bo Stric Sam lahko sam pridelal toliko množino sladkorja, kakršno porabijo njegovi ljudje, in \$320,000,000 dolarjev bo ostalo doma.

V KANSASU

živi čebelar z imenom W. L. Powell, kateri ima 3,750,000 čebel, ali 750 funtov; 500 čebel računajo na vsak funt. — Vsaka čebela naredi letno do trikrat toliko medu, kakor je

SAM. SLOV. KAT. DEL. POD. DR. SV. BARBARE, ŠT. 2, ELY, MINN.

Predsednik: John Otrin, Podpredsednik: George P. ternel, Tajnik: Joseph A. Mertel box 278, Zapisnikar: Frank Erzar, Blagajnik: Mike Cerkovnik Zastopnik: Frank Pengal, Nadzorniki: Frank Skalar, Frank Sajovic, Frank Erchull Št.

To društvo je v dobrem finančnem stanju in lastuje sedaj okrog \$20,000 ter je že izplačalo bolnim sobratom in vdovam okrog \$50,000. Vsem rojakom Slovincem in Hrvatim na Ely in okolici se nudi ugodna prilika, da pristopijo v to društvo. Društvo zboruje vsako 4. nedeljo dopoldan v Jugoslovanskem Narod. Domu

tera me vabi na svatbo, namreč pregovorila je Filipa — a ne za mene, temveč za sebe. Takoj nato sem odšla iz mesta, kamor se ne maram več vrniti in za eno skušnjo sem bogatejša — ne zaupati tajnosti prijateljski.

IZ MALEGA RASTE VELIKO

Leta 1847 so v San Francisco potrebovali denar, zato so prodajali zemljo. Med kupci je bil tudi Christian Russ, ki je imel le malo denarja in je kupil košček sveta, 275 čevljev dolgega in 177 čevljev širokega, za katerega je plačal mestu \$37.50. Kmalu nato je mesto napredovalo in s tem se je tudi dvignila cena zemljišču. Russ si je sezidal na svoji zemlji malo hišo, katero je kmalu nadomestil z velikanskim poslopjem visokim 30 nadstropij z garažo za 400 kar. Od \$37.50 je na tem prostoru vrednosti \$2,000,000, od katerih vlečejo Russovi dediči obresti po 6 odstotkov.

PREMIER BALDWIN

je spregovoril pametno besedo v odgovor tistim, ki kujejo iz vojne velike dobičke in so rekli, da bo gotovo prišlo do vojne med Veliko Britanijo in Zedinjenim državam. Baldwin je rekel, da tega ne bodo dočakali. Lahko mogoče, da bo prišlo med obema državama do kakšnega nesporazuma, katerega bodo pa poravnali kot gentlemen in prijatelji. Ako bi se Amerika in Anglija res bojevali ena proti drugi, bi ta bedarija postavila svet za 500 let nazaj in finančno uničila obe deželi. Anglija in Amerika imate vsega v izobilju. Zakaj bi se bojevali? Ford, Rockefeller, Baker, Mellon, to so štirje najbogatejši ljudje na svetu. Si morete predstavljati, da bi ti šli eden protim drugim z orožjem v rokah? Oni si konkurirajo, se bojujejo na polju trgovine, ne pride jim na misel, da bi se bojevali na bojnem polju in v zakopih.

ODKRITJE STAREGA GROBA.

London, Anglija. — V Sakara, v bližini Kairo v Egiptu so našli grob kralja Coserija, ki je še bolj znamenit kakor kralja Tutankhamena. Prvijo, da je izza leta 4000 pred Kr.

OTROK UMRL ZA OPEKLINAMI.

Chicago, Ill. — Joseph Sokolowski, star dve in pol leta, 3834 S. Hermitage ave., je pognel raz mize kanglo z vroč kavo, zadobil je tako hude opekline, da je istim podlegel.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

SLOVENCEM V CHICAGO IN DRUGO!

Generalni konzul kraljevine Jugoslavije, g. Radivoj Jankovič v Chicago, Ill., mi piše z dne 4. septembra t. l., da se bo vršila v Chicagu v Sherman hotelu od 21. do 25. novembra t. l. turistična razstava tridesetih evropskih držav.

Ta turistična razstava je namenjena zato, da se seznanijo ameriške turiste, kateri gredo v tisočih vsako leto v Evropo na počitnice v razna znamenita letovišča. Ker ima naša nepozabna ljubljena domovina Jugoslavija tudi mnogo letovišč, ki so obdarjena z najlepšimi naravnimi krasotami, je prav in bo na mestu, da bo na tej razstavi zastopana tudi tu naša domovina s svojim nebeskim kinčem Bledom, s pestro zeleno Štajersko, z divno dalmatinsko obalo in mnogimi drugimi kraji, ki nudijo letoviščarjem kar najlepša bivališča za počitnice in letni čas. Tako je odredil in vse potrebno ukrenil g. konzul, da bo imela svoj poseben oddelek na tej turistični razstavi tudi naša domovina, kjer bodo razstavljene slike naših lepih domačih krajev in obenem tudi razna znamenita narodna ročna dela, kot razne veznine, narodne noše in sploh vse, kar zasluži, da se pokaže Amerikancem kot naše narodne slovenske znamenitosti.

Kakor znano, so doslej ameriški turisti posekali Švico, Italijo, Francijo in druge države. Ako se jih s to razstavo zanima za naše kraje, bodo poselili prav gotovo prihodnja leta našo lepo Slovenijo. Ti turisti bodo dali našemu narodu precej izkupiti in s tem bo veliko pomagano gmotno naši domovini. Je torej velikega pomena ta turistična razstava.

Zato podpisani prav iskreno prosim vse prijazne domoljubne rojake, kateri imajo na rokah kake lepe slike od lepih krajev v Sloveniji, kot Bleda in drugih letovišnih krajev, mest, vasi itd., da bi blagovolili poslati na podpisanega, ki jih bo izročil g. generalnemu konzulu, da jih razstavi v jugoslov. oddelku ameriškim turistom na ogled. S tem boste storili veliko dobrega svoji domovini. Pomagali jim bote do boljšega prometa, seznanili bote svojo lepo slovensko domovino z Amerikanci, ki jo le malo ali pa nič ne poznajo.

Chicaške Slovence bodo poskrbele, da bodo na razstavi tudi dve Slovenki v narodni noši, ki bodo Amerikancem razlagale o teh krajih. Na razstavi bodo tvorile posebni jugoslovanski oddelek skupaj Slovence, Hrvatice in Srbinje, predstavljajoč Jugoslavijo.

Za izven Chicage prosim le za pokrajinske slike, zlasti za kake lepe razglednice in tudi večje slike, ako jih kdo ima. Slovence v Chicagi pa, če ima katera kaka ročna dela, čipke, vezeno, kake pletene dekoracije itd., naj jih blagovolijo prinesiti podpisanemu. Vse tako blago se bo vrnilo nepoškodovano nazaj onim, ki je bode izročili za razstavo. Prispevki se bodo sprejemali samo do 16. novembra in ne dalje. Zato pošljite in prinesite takoj!

Rojaki in rojakinje, pomagajmo razglasiti v svet naravno lepoto naše lepe slovenske domovine!

Za vsaki najmanjši prispevek v tem oziru se vsem iskreno že vnaprej zahvaljujem!

John Jerič, urednik A. S., 1849 W. 22nd Street.

KOLIKO SNEDO AMERIŠKI MORNARJI ZA ZAJUTREK.

Stric Samovi mornarji snedo vsako jutro za zajutrek 62 ton hrane. Res, drago je vzdrževanje armad — prav imajo pacifisti, ki se potegujejo za razoroževanje.

O nedeljski prireditvi slov. ženstva v Chicagi.

Chicago, Ill. — Kakor že na kratko poročamo, vršil se je zadnji nedeljni večer slavnostni banket v počast gl. odbornicam in delegatkinjam Slov. Ženske Zveze. — Priredila ga je podružnica št. 2 v Chicagi. Banket je bil prirejen zelo bogato in prvovrstno. Banketa se je udeležilo več odličnih gostov, kot jugoslov. konzul g. Rado Jankovič s svojo spoštovano goso, veleč. g. pater prov. komisar Benigen Snój iz Lemonta, preč. g. misijonar pater Odilo Hajnsšek, domači preč. g. župnik pater Anselm Murn, z njim preč. g. pater Aleksander Urankar in preč. g. pater Dominik, kot njegov asistenta. Iz Clevelanda je dospel g. Anton Grdina, gl. predsednik KSKJ, in iz Jolietta je prišel g. Jožef Zalar, gl. tajnik KSKJ. Z Mrs. Prislana je prišla iz Sheboygana Mrs. Bowler, voditeljica katoliškega ženstva v državi Wisconsin, in drugače zelo prominentna žena. Ostalo udeležbo so tvorile gl. uradnice in delegatkinje iz raznih naselbin in polna dvorana domačega ženstva. Udeležba je bila za ta slučaj res naravnost sijajna. Chicaško slovensko ženstvo je resnično pokazalo, da se zavzame svojih dolžnosti in da zna ceniti važni pomen slovenskega ženskega pokreta v Ameriki. Vse priznanje jim!

Po bogatem in zelo dobro prirejenem banketu se je otvoril govorniški program. Najprej je nastopila Mrs. Magda Brišar, ki je že znana kot navdušena in ognjevita govornica. Imela je zelo lep govor. Z njo je prišel na oder mali deček Pičanov, ki je deklamiral pozdrav gl. predsednici Mrs. Marie Prislana in ji izročil lep šop cvetlic v znak priznanja njenega dela za SZZ. Barne ovacije so sledile temu prizoru. Takoj za njim pa pride na oder mala deklica Fajfarjeva, ki je deklamirala v angleščini pozdrav Mrs. Bowler in ji izročila šop cvetlic v hvaležni priznanje za njen poset.

Nato pa je nastopila stogoravateljica Miss Katie Triller iz So. Chicage, podpredsednica SZZ. V lepih besedah pozdravi vse navzoče goste in iste zahvali za tako številen poset, nato pa poziva k besedi kot prvega govornika preč. g. župnika Anselma Murna, ki je pozdravil vse navzoče kot župnik in nato čestital ženstvu na lepem napredku. Povdarjal je zlasti, naj slovenske matere pazijo, da bodo vedno svoje

otroke učile lepe slovensčine, da se tako naš lepi jezik ohrani med našo mladino. — Nato je bil pozvan k besedi preč. g. misijonar pat. Odilo Hajnsšek, kateri je poudarjal važnost ženskih organizacij in priporočil, da naj pazijo, da se ta organizacija bazira na principe katoliškega prepričanja. — Za njim je bil pozvan k besedi jugoslovanski konzul g. Rado Jankovič, katerega je občinstvo pozdravilo z burnim ploskanjem in mu v počast vstalo raz svojih sedežev. G. Jankovič je zelo naobražen mož in izborni govornik. V lepih besedah je čestital ženstvu, zlasti gl. predsednici, kateri gre kredit za ta pokret. Govoril je zelo pomenljivo o naši domovini Jugoslaviji, govoril, kako je prišlo do narodnega in državnega ujedinjenja, čemur je občinstvo napeto sledilo. Priporočil je tudi, naj se gleda, da bi se v tej organizaciji delalo na organiziranje vsega jugoslovanskega ženstva. Slovenka, Hrvatice in Srbinje govornicam navdušenim besedam je občinstvo dolgotrajno pritrdjevalo. — Za g. konzulom pa je bil pozvan k besedi Mr. Anton Grdina, gl. predsednik KSKJ, ki je že poznan kot nedosegljiv govornik. Ker ima Mr. Grdina pripravljen spisani govor, zato ne navajamo teme njegovega govora tu, pač ga bomo objavili v celoti v jutrnji številki. — Za Mr. Grdino bila je predstavljena občinstvu Mrs. Bowler iz Sheboygana, Wis., ki je posetila banket na povabilo gl. predsednice SZZ., Mrs. Marie Prislana. Mrs. Bowler je rojena predavateljica in govornica. Takoj po besedah se jo je poznalo, da je to žena velikega duha, ki je mnogo proučevala in že mnogo skusila na organizatoričnem polju.

Povdarjala je, kako velika dolžnost je danes tudi vsake žene, da proučuje tudi politiko. Ženstvo nima politične svobode v Ameriki zato, da bi isto zanemarjalo, marveč, da isto pomaga graditi. Čestitala je slovenskemu ženstvu na začetnem delu in jih navduševala, naj gredo krepko naprej za začetni poti. Njenim besedam je sledilo navdušeno pritrdjevanje. — Nato je bil pozvan k besedi veleč. g. pater prov. komisar oo. franciskanov Benigen Snój iz Lemonta. Čestital je v lepih besedah SZZ. na dosedanjih uspehih in jih bodril, naj delujejo junaško naprej za vero in narod, za boljšo bodočnost človeške družbe. Njegovemu lepemu

govoru so vsi navzoči navdušeno pritrdjevali. — Zdad pa je bil pozvan k besedi g. Jožef Zalar, gl. tajnik KSKJ. iz Jolietta. Mr. Zalar je najprvo čestital gl. odbornicam SZZ. na uspehih. Nato pa je sam povedal, kako je tudi vedno on deloval za žensko enakopravnost pri KSKJ. Povedal je, da trikrat se je poskusilo, a šele tretjič se je uspešno prodrlo in doseglo za ženstvo pri jednoti popolno enakopravnost. Tudi on je žel odobravanje od navzočih.

Za njim pa je govoril Mr. Martin Kremesec, večkratni bivši gl. odbornik KSKJ. in kot starosta chicaških Slovencev. Povedal je, da se je tudi on vedno zavzemal za žensko enakopravnost in da je vedno isto odobral. — Za njim pa je nastopila gl. predsednica Mrs. Marie Prislana, ki je zavalila vse goste za poset. Zavalila se je chicaški naselbin za tako iskren in prisrčen sprejem nje in vse delegacije. Zahvalila vse chicaške žene za tako bogat banket in program. Nato pa je pozvala, da se naj predstavijo vse delegatkinje iz raznih naselbin, katere je klicala po imenu in so ena za drugo vstale. Občinstvo je vsako navdušeno pozdravljalo s ploskanjem. S tem je bil dnevni red programa izčrpan.

Tako je slovenska Chicaga imela zopet en pomenljiv in važen dan o priliki prve redne konvencije SZZ. Gotovo je, da bo vsem ostal v priskrbeni spominu. Slovenski Ženski Zvezci pa bo ta prireditev gotovo dahnila še večjega in močnejšega življenja, kajti sedaj vidi, da je narodu potrebna in da je narod v celoti za njo. Blagoslovi jo Bog!

Opozarjajte svoje prijatelje in znance na zanimive povesti v "Amerikanskem Slovencu!"

SIRITE AMER. SLOVENCIA.

Za božične praznike

Skupno potovanje

v stari kraj za božič priredi naša banka 10. DECEMBRA na najmodernejšem in najhitrejšem francoskem parniku ILE DE FRANCE. Potnike tega potovanja bo spremljal prav do Ljubljane naš dolgoletni in izkušeni g. Avgust Kolar, ki bo skrbel za vse močje udobnosti na celi poti.

Nudi se toraj vsakemu rojaku najugodnejša prilika. Prijavite se čim prej in nam pošite po nadaljna pojasnila.

POŠILJANJE DENARJA

Oni rojaki, ki ne bodo šli v stari kraj, se bodo spomnili svojcev v starem kraju za božič z denarnim darom, kakor je to stara ameriška naveda. Pošiljatelj denarja naj ne pozabijo, da naša banka zanesljivo in hitro izplačuje denarne pošiljke v starem kraju potom lastnih zvez.

DALJE NE POZABITE

- 1) da mi prodajamo šifkarte tudi za vse druge linije in parnike in da lahko odpo-tujete "skozi nas" katerikoli teden hočete,
- 2) da naša banka sprejema denarne vloge na bančne knjižice ter jih obrestuje po 4%,
- 3) da dobavljamo denar iz starega kraja,
- 4) da posredujemo pri dobavi oseb iz starega kraja ter izdelujemo tozadevne listine,
- 5) da izdelujemo pooblastila izjave, prošnje in druge notarske listine.

SLOVENSKA BANKA

Zakrajšek & Česark

455 West 42nd Street,

Nove slovenske Victor plošče so došle!

79483—Nagajivka Mazurka Coklarji Šmarijanka.

79484—Vesela Gorenjka — Polka. Korajža Velja! — Polka.

Vsaka 75c.

Te komade je igrala za obe te plošče slovenska Račić-Fojsova godba, ki oskrbuje vso godbo v naši slovenski dvorani v Chicagu. To so štirji krasni komadi, katere si naj vsaka slovenska hiša preskrbi.

Naročila po pošti pošiljamo v vse kraje Zdr. drž. Naročilom do 5. plošč je priložiti po 5c. za poštino za vsako ploščo. Za naročilo od 5 plošč in naprej plačamo poštino mi.

Knjigarna "Amerikanski Slovenec" ima vse Victor plošče v zalogi. Pazite na njene oglase.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22ND STREET, CHICAGO, ILL.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljskega prevrel Dr. Rudolf Mole.

Mar vendar brez slovesa?

Ali je mogoče biti tako blizu, potem pa tako daleč, a ne reči besede v slovo in odpotovati? Evo, kako daleč je prišlo? ... Ali naj gre in pove: "Vsega je konec. ... Pojdi, dekle, svojo pot, jaz pojdem svojo!" Čemu, čemu to tudi povedati, ko se je brez besed tako zgodilo! Saj vendar on ni več njen zaročenec, kakor tudi ona ni in ne bo njegova žena. Propadlo je vse, konec je vsega, kar je bilo in se ne vrne več in se ne zveže nanovo več. Škoda časa, besed in novih muk.

"Ne pojdem!" je mislil Kmitic.

Toda na drugi strani ju veže še pokojnikova volja. Treba se je še razločno in brez zgovoriti o večni ločitvi in ji povedati: "Gospodična, ti me nočeš, torej ti vračam besedo. Ravnajva oba tako, kakor da ni bilo oporoke. ... in naj vsak izmed naju išče sreče, kjer jo more."

Ona pa morda odgovori: "Jaz sem gospodu že davno to izjavila, čemu mi sedaj ponavljate to?"

"Ne pojdem! Naj se zgodi, kar hoče!" si je ponovil Kmitic.

In del si je čepko na glavo ter stopil iz sobe na hodnik. Hotel je naravnost šesti na kohnja in čimprej oditi skozi grajska vrata.

A na hodniku je naenkrat obstal, kakor bi ga bilo nekaj zgrabilo za lase.

Polastila se ga je taka želja, da jo vidi, da izpregovori z njo, da je nehal razmišljati, ali naj gre ali ne; prenehal je pomisljati in bežal, še bolje dirjal, z zaprtimi očmi, kakor bi se hotel vreči v vodo.

Pred vrati, izpred katerih se že bili odstranili stražo, je naletel na slugo gospoda mečnika rosienskega.

"Ali je gospod mečnik v sobi?" je vprašal. "Gospod mečnik je pri oficirjih v orožarni."

"In gospodična?"

"Gospodična je doma."

"Pojdi povedat, da odide gospod Kmitic na dolgo pot in želi videti gospodično."

Sluga je ravnal po ukazu; a preden se je vrnil z odgovorom, je pritisnil Kmitic na ključko in vstopil brez dovoljenja.

"Prihajam, da se poslovim od gospodične," je dejal, "ker ne vem, ali se še kdaj vidiva v življenju."

Naglo se je obrnil k slugi:

"Čemu še stojiš tukaj?"

"Moja gospodična!" je nadaljeval Kmitic, ko so se duri za slugo zaprle. "Hotel sem potovati brez slovesa, a nisem mogel. Bog sam ve, kdaj se vrnem in če se sploh vrnem, zakaj nesreča ne počiva. Bolje je, da se ne ločiva z jezo v srcu in s sovraštvom, da ne bi padla kazen božja na koga izmed naju. Ej! Mnogo bi bilo treba povedati, a jezik ne more vsega povedati. Ne! Sreče ni bilo, tudi božje volje očitno ni bilo, in sedaj butaj z glavo ob zid, ti nič več ne pomaga! Ne dolži me ničesar, gospodična, saj ti tudi jaz ne bom očital ničesar. Tudi na ono oporočo ti ni treba paziti, saj kakor sem rekel: ljudska volja ni nič proti božji. Bog ti daje sreče in miru! Glavno, da mi odpustiš moje grehe. Ne vem, kaj me doleti tam, kamor potujem. ... Toda ne morem dlje sedeti v muki, v jezi, v bolešti. ... Človek se razbija ob štiri stene v izbi brez koristi, moja gospodična, brez koristi! Tu nimaš nič drugega opraviti, kakor da se grabiš za lase, premissluješ vse dni, da te glava boli, o nesrečnih časih in si napoljed

sam nič ne izmisliš. ... Treba mi je te poti, kakor ribi vode, kakor ptici zraka, sicer bi se zblaznel!"

"Daj Bog tudi nam sreče!" je odgovorila gospodična Aleksandra.

In stala je pred njim, kakor bi jo oglušile odhod, prikazen in besede gospoda Kmitica. Na njenem obrazu se je videla zadrževanje in začudenje in očitno je bilo, da se bojuje sama s seboj, da bi se osvestila; medtem pa je zrla s široko odprtimi očmi na mladega junaka.

"Jaz ne čutim do vas nobenega sovraštva. ..." je rekla črez en hip.

"Dal Bog, da bi vsega tega ne bilo!" je odgovoril Kmitic. "Nekak zloben duh je prišel med naju in naju razdelil kakor morje. In te vode nisva mogla preplavati, pa tudi ne prebresti. ... Človek ni delal tega, kar je hotel, ni šel, kamor je nameraval, zdi se le, kakor bi naju nekaj zagnalo, da sva oba zašla na brezpotje. Toda kmalu si bodeva izpred očij, torej je bolje, da si, četudi od daleč, zakličeva: 'Bog te čuvaj!' Vedeti moraš, gospodična, da sta sovraštvo in jeza nekaj drugega, a boleest nekaj drugega. Jezo sem si izbil, a boleest tiči v meni — morda ne do vas. Mar vem, do koga in česa? ... Če premisslujem, si ne izmislim ničesar, toda zdi se mi, da nama bo laže, če se razgovoriva. Gospodična me ima za izdajico. ... in to me najhuje kljuje zakaj kakor želim izveličanja svoji duši, tako nisem bil in ne bom izdajica!"

"Tega ne mislim več! ..." je rekla Olenka.

"Oj! Kako si mogla misliti to, četudi eno uro. ... Saj si me poznala, da sem bil v svoji svojeglavnosti pripravljen posekati, požgati ali ustreliti koga, kar je nekaj drugega, toda izdati radi koristi ali povišanja — nikdar Bog me varuj in sodi! ... Gospodična, ti si ženska in ne moreš razumeti, v čem je rešitev domovine, torej ne smeš sumiti in tudi ne obsojati. In čemu si me osumila? ... In čemu si obsojala? ... Bog s teboj! ... Vedi, da je rešitev v knezu Radzivilu in v Švedih, in kdor misli drugače in zlasti dela drugače, ta baš ugonablja domovino. A sedaj ni čas za razpravljanje, sedaj moram iti. To ti povem pod prisego in pri odhodu in ti povem radi tega, da bi obenem povedal: odpuščam iz srca, a zato tudi ti meni odpusti!"

Gospodična Aleksandra se je že popolnoma osvestila.

"Kar praviš, gospod, da sem te po krivici obsojala, to res in moja krivda, katero priznavam ... in prosim odpuščanja. ..."

Tu ji je glas zdrgetal in njene modre oči so se napolnile s solzami, on pa je začel klicati s poudarkom: "Odpuščam! Odpuščam! Jaz bi ti odpustil tudi svojo smrt! ..."

"Naj te sprejme Bog in pripelje na pravo pot, da bi zapustil to, po kateri blodiš."

"Miruj vendar, miruj vendar!" je zaklical mrzličavo Kmitic, "da ne nastane vnovič nesporazum med nama. Če blodim, ali ne blodim, ne govori o tem! Vsak naj ravna po svoji vesti, Bog pa naj sodi namen. Bolje je, da sem prišel semkaj, da nisem odpotoval brez slovesa. Podaj mi roko na pot. ... Le toliko, saj jutri te ne bom videl, tudi pojutrišnjem ne, mesec dni ne, morda nikdar. ... Ej, Olenka! ... in v glavi se mi meša. ... Olenka! Mar se res ne bova videla več? ..."

Debele solze, kakor biseri, so ji jele padati s trepalnic na lica.

Anton Bakše

9600 AVE. "L", SOUTH CHICAGO, ILL.

Prav vsakdo si lahko nekaj denarja prihrani, kdor kupi pri meni zimske spodnje obleke, srajce, hlače, kape, rokavice, nogavice itd.

Najboljša in najbolj trpežna obuvala.

Lokalni zastopnik Amerikanskega Slovenca.

Se priporočam Slovencem in Hrvatom za naklonjenost.

Sedaj je čas

DA SI IZBERETE IN NAROČITE ZA JESEN IN ZIMO

Naša knjigarna ima v zalogi vse Victor plošče, ki jih je mogoče dobiti na trgu. Samo pišite nam, katero in kakšno Victor ploščo želite ter omenite njeno številko in jo bomo Vam doposlali.

POSEBNOST ZA LETOŠNJO JESEN IN ZIMO SO SLEDEČE NOVE SLOVENSKE VIKTOR PLOŠČE:

79483—Nagajivka Mazurka	—
Coklarji Šamarjanka, Račič-Fojsova godba.....	75c
79484—Vesela Gorenjka — Polka	—
Korajža Velja! — Polka, Račič-Fojsova godba.....	75c

DRUGE SLOVENSKE VIKTOR PLOŠČE.

GODBA.

68674 Lizi, polka — Sladke rožice, valček; banda, 12 in.....	\$1.25
68716 Dve srci, polka — Nočni jazbec, valček; banda, 12 in.....	1.25
72321 Štajerska (štajeris) — Pomladanski dan, polka.....	75
73119 Dunavski valovi — Ljubavna sreča, harmonika duet.....	75
73957 Vaška krčma, polka — Lovce, valček; orkester 10 in.....	75
73976 Barbara, polka — Milijonarska polka; banda, 10 in.....	75
77119 Ljubim te, valček; kvartet — Bleščete oči, polka; banda.....	75
77165 Za domovino in brate, marš — Adela, polka; banda.....	75
77166 Uboga deklica, marš — Dunajski dečko, marš; banda.....	75
77336 Zakaj premissliš, polka — Rajza v tujino, polka; banda.....	75
77423 Na poskok, harmonika — Gorenjski, valček; harmonika.....	75
77492 Razpoloženje, valček — Marička, valček; banda.....	75
77492 O Izabela, valček — Streličeva ljubica, šotij, kvartet.....	75
77557 Kavalirski marš — Tirolski marš; banda.....	75
77558 Sladka Marička; valček — V krasni dolini, polka; banda.....	75
77600 Perzijski marš — Egiptovski marš; banda.....	75
77601 Izgubljene pete, polka — Kmetka žetev, orkester.....	75
77635 Kmečka polka — Brez nade, polka; vaška godba.....	75
77810 Na varšavskem trgu — Poljski kri, mazurka; orkester.....	75
77811 Pesem smeha — Poljub, valček.....	75
77911 Slovenski ples — Čukarijski ples; tambur, orkester.....	75
77915 Na poskok, polka — Taniska, valček; instrum. tercet.....	75
77916 Urno skakaj, valček — Ljubimsko veselje, šotij; harm.....	75
78088 Bavarski šotij — Dunajska gizdalnica; kvartet.....	75
78142 Čebelica — Marica, polka; klarinet in harmonika.....	75
78177 Posavski valček — V Cleveland sem doma, polka; harm.....	75
78179 Micino kolo — Poskočnica; tamburaški orkester.....	75
78198 Sladke vijolice, valček — Poročna polka; kvartet.....	75
78490 Ach, du lieber Augustin, valček — Šnicel, polka; orkester.....	75
78406 Vojaški nabor, polka — Poročni valček; harmonika.....	75
78532 Krasota gora, valček — Pavlina, mazurka; kvartet.....	75
78576 Na otoku, polka — V zelenem vrtu, valček, orkester.....	75

PETJE.

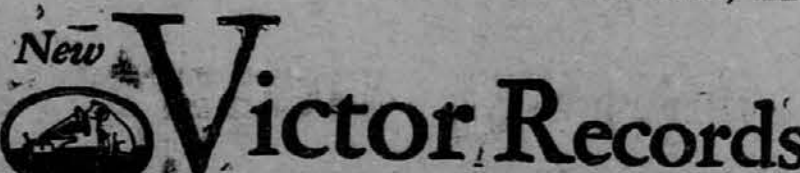
67979 Slovenske zdravice — Svarjenje.....	\$0.75
69317 Tolažba — Veselja dom.....	75
69698 Sveti večer — Tiha noč.....	75
69802 Ne bom se možila — Ljubca povej.....	75
72206 Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica.....	75
72207 Ljubca moja — Otok Bleški.....	75
72208 Oj ta vojaški boben — Pobič sem star šele 18 let.....	75
72210 Slepec — Mila mila lunica.....	75
72231 Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo.....	75
72232 Sem slovenska deklica — Bom šla na planince.....	75
72327 Zapoji mi pitčica — Po gorah grmi.....	75
72364 Na gorenjskem je fletno — Ptičec in Tička.....	75
72399 Razpodi se megličice — Tam kjer lunica.....	75
72429 Krščeni — Angelji sveti.....	75
72472 Na planinah — Barčica.....	75
72514 Odpri mi kamrico — Prišla bo pomlad.....	75
72527 Moj dom — domovini.....	75
72707 Napreji! — Vse mine.....	75
73721 Micka na šrauf — Na maškardi.....	75
73725 Na Vršacu — Sladko spavaj.....	75
77422 Neža in Pavel — Deset zapovedi.....	75
77490 Vabilo — Pastirček.....	75
77651 Sezidal sem si — Slovenec Slovencu.....	75
77746 U boj, u boj! Garavuška.....	75
77897 Strunam — Sirota.....	75
77898 Sveta Lucija — Planinaria.....	75
77912 Ko gremo (La Poloma) — Sonja, (opera).....	75
78176 Dve utvi — Oj večer je že.....	75
78182 Nove harmonike — Sentklarski paberki.....	75
78313 Knefra in vagabundi — Kako je bilo.....	75
78348 Božična — Sveta noč.....	75
78408 Jadransko morje — Čuj Mica.....	75
78554 Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko.....	75

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer: Zavojček jeklenih iglic (100 komadov) 10c Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč) 25c

Važno! — Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilih od 5 plošč ali več, plačamo poštino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

MEZDE IN DELOVNE URE v Srednjem zapadu, 37 centov na Vzhodu in 28 centov na Jugu.

Industrija železa in jekla je ena izmed najvažnejših industrij v Združenih državah. Vse druge industrije so odvisne od železnin in jeklenin bodisi za svoje surovine ali za stroje, ki služijo za obrat njihovih tovarn. Brez železa in jekla ne bi bilo današnjega industrialnega razvoja v Združenih državah.

Industrija jeklnar in valjarn je v Združenih državah peti na vrsti, kar se tiče števila zaposlenih delavcev, tretja, kar se tiče stroška za surovine, in druga na vrsti z ozirom na vrednost produktov.

L. 1925 je bilo v tej deželi 473 jeklnar (steel works) in valjarn (rolling mills) s 370.726 meznih delavcev in 122 plavčev (blast furnaces) s 29.188 delavci. Povprečni letni zaslužek za vsakega nameščenca v jeklnar in valjarnah je znašal \$1659 in v plavčih \$1552.

Navadni delavci in izurjeni delavci.

Osnovna železarska in jeklarska industrija obstoja iz treh raznih procesov: prvič, iz železne rude se iztaplja lito železo (pig iron); drugič, surovo lito železo se predelava v jeklo ali pa v kovano železo (wrought iron); tretjič, železo in jeklo dobiva v valjarnah one oblike, ki služijo raznim potrebam.

Plavži služijo za pridobivanje surovega litega železa iz železne rude. Lito železo se v takozvanih "Bessemer converter" ali pa v odprtih fužinah (open-hearth furnace) izpreminja v jeklo oziroma se v "puddling mills" izpreminja v kovano železo. Končno gre jeklo v valjarno, iz katere izhaja v obliki plošč, tračnic, žic ali v kakršnikoli drugi obliki, ki je potrebna za razne svrhe.

Delavci, zvešči v pošteve vse stroje, so dobivali najvišje meзде l. 1920, ko je 74.5 centov bila povprečna meзда na uro. L. 1922 je ta meзда le 51.3, leta 1924 pa 64.4 centov in lani 63.7 centov. Meзде za navadne delavce (common labor) so l. 1926 znašale 45 centov na uro v pitsburškem okraju, okolo Velikih jezer in

Povprečne meзде v vseh okrajih, v številni v stroke, so bile od 51.7 centov v plavžih do 75.9 v valjarnah. Nizka povprečna meзда v plavžih je pripisati okoliščini, da v njih prevladujejo neizurjeni in poluizurjeni delavci, dočim delavci v valjarnah za jeklene plošče so večinoma izurjeni delavci, delajo v treh šihatah z veliko naglicio in zaslužijo mnogo več na uro.

Delovne ure. Pred vojno se je v glavnih panogah jeklarske industrije delalo na podlagi dveh ših. L. 1914 je več kot polovica delavcev v nekaterih oddelkih jeklarske industrije delalo od 72 do 84 ur na teden. Ze tekom vojne se je pojavila potreba po uvedbi sistema treh ših. L. 1923 se je v splošnem znižal delovni čas v jeklarski industriji in mnogo družb je uvedlo delo na tri šihte za vse delavce. Od tedaj je četrtina delavcev v plavžih in nekoliko delavcev v jeklnar in valjarnah dela več kot 60 ur na teden.

Sedemdeset delovni dan je v navadi v raznih oddelkih jeklarske industrije. Plavž in fužine morajo neprestano biti v obratu. Navadno je v teh tako urejeno, da more biti delavec prost po en dan vsak drug teden.

POZOR!!!

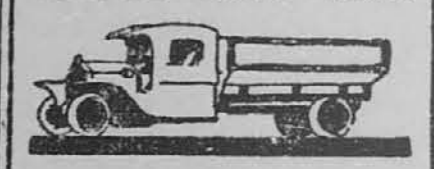
Može in žene, fantje in dekleta!!! Lasje vam izpadajo, in redki postajajo. Golobčni vendar nečete biti? Rabite moje Alpen-tinkuro in lepe ter čvrste lase boste imeli. Žene in dekleta! Ako imate la- se dolge ali kratke in nečete, da bi vam izpadali, ampak, da bi bili krasni in gosti, naročite takoj moje Alpen-tinkuro. Imam tudi mnogo drugih zdravil: Bruslin tinkturo za sive lase po katerem postanejo lase naradni kakor v mladosti; fluid za reumatizem, mazilo za vsakovrstne rane; prašek za potne noge, in mnogovrstnih drugih zdravil. Pošljite po moj cenik, ki ga pošljem zastonj. Prosim natančen vaš naslov.

JACOB WAHCIC, 1436 E. 95th St., Cleveland, O. Near Superior and Wade Park Ave.

EAST SIDE PAINT STORE

Painting & Decorating. V zalogi vsakovrstne barve, olje, stenski papir in steklo. — Cene nizke. 10104 Ave. 'M', So. Chicago. Phone: So. Chicago 0479.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo sa naročila za prevoz — drva in prevažanje pohištva ob času selitve. Pokličite Telefon: Roosevelt 8221. LOUIS STRITAR 2016 W. 21st Place, Chicago, Ill.

Rudolf Kosich

9602 Ave. "L", So. Chicago.

Slovenec in Hrvatom priporoča svojo bogato zalogo vedno svežega mesa, kakor tudi prekajeno meso in najboljše kranjske klobase. Nadalje imam tudi v zalogi fino grocerijo. — Blago je prvovrstno, katerega prodajamo po zmernih cenah.

Anthony Lalongo

9603 Ave. "M" So. Chicago, Ill.

Phone Sag. 6468.

The Golden Rule in our business: We carry a complete line of fresh Meat, Groceries, Fruits and Vegetables. Also imported and domestic Olive Oil, Macaroni and Cheese. — We deliver.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

DOBRO delo, postrežbo in nizko ceno dobite pri nas! Pišite nam po cene predno oddate naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK 1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavim družtvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovensčine na angleško in obratno. Nobeno naročilo prevleliko, nobeno premalo.